

Evropské správní právo trestní

30.11.2020

PhDr. Matúš Vyrostko, PhD.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- **donucovacia moc štátu**
- **nielen práva, ale aj povinnosti**
- **represia**
- **sankcie**
- **vynútiteľnosť**
- **dosiahnutie účelu, výsledku**
- **proporcionalita! - len v nevyhnutnej miere pri zachovaní cieľa**
- **činnosť Súdneho dvora EÚ - obecné zásady práva**
- **úzko súvisí s ľudskými právami**

- **Obecné zásady práva jsou nepsané prameny práva rozpracované judikaturou Soudního dvora EU.**
- **Tyto zásady mu umožnily, zavést pravidla v různých oblastech, které nezmiňují Smlouvy, jde například o nesmluvní odpovědnost EU.**
- **Soudní dvůr EU je dovodil, jak z obecných zásad mezinárodního práva, tak i ze zásad plynoucích z uspořádání samotného práva EU.**

- **Lisabonská smlouva zakotvila závaznost Listiny základních práv Evropské unie (dále jen LZPEU) v zakládajících smlouvách.**
- **Článek 6 Smlouvy o EU jim navíc přiznává stejnou právní sílu jako Smlouvám.**
- **LZPEU se proto stala zdrojem primárního práva EU.**
- **Vedle EÚLP přijímá Rada Evropy rezoluce, které nejsou právně závazné (soft law), mají však pro smluvní státy při rozhodování charakter doporučující.**

- **zásada jistoty (právněj)**
- **• rovnosti,**
- **• zásadu práva na obhajobu,**
- **• zásada zákazu retroaktivity,**
- **• zákazu dvojího postihu za týž čin,**
- **• proporcionality,**
- **• materiální pravdy**

- • **zásada legitimního očekávání,**
- • **zásada povinnosti dobré víry,**
- • **zásada pacta sunt servanda (úmluvy musí být dodrženy, dohody jsou právně závazné pro všechny zúčastněné strany),**
- • **smlouvy zanikají v případě zásadní změny okolností,**
- • **zásada presumpce nevinny.**

- **Zásada materiálnej pravdy vychádza z toho, že správny orgán musí spoľahlivo zistiť stav veci. Z obsahu predmetnej zásady vyplýva, že správny orgán (platí to aj pre odvolací orgán) je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia).**

- **Protiprávním jednáním se rozumí spáchání správního deliktu.**
- **Správní delikt právnické osoby odlišuje od jiných správních deliktů znak odpovědné osoby.**
- **Právnická osoba vystupuje v právních vztazích prostřednictvím statutárního orgánu, v zastoupení (prokura) nebo též prostřednictvím zaměstnance.**
- **Nicméně právní odpovědnost za právní úkony nese právnická osoba jako celek.**

- **Základními znaky správního deliktu jsou:**
 - **protiprávnost jednání**
 - **zákonné vyjádření skutkové podstaty deliktu**
 - **trestnost jednání**
 - **zákonné zmocnění k uplatnění odpovědnosti**

- **Protiprávnost jednání je výchozím pojmovým znakem každého správního deliktu. Znaky skutkové podstaty tvoří objekt, objektivní stránku, subjekt, subjektivní stránku.**

- **Objektem správního deliktu je právem chráněný veřejný zájem, který byl porušen.**
- **Objektivní stránkou je jednání (konání, opomenutí), následek a příčinná souvislost mezi jednáním a následkem.**
- **Subjektem (pachatelem) správního deliktu je osoba, která za spáchaný delikt odpovídá, tedy naplnila znaky správního deliktu.**
- **Subjektivní stránka skutkové podstaty správního deliktu je z hlediska obecného zavinění, odpovědnost podnikatelských subjektů za správní delikt je objektivní. (zavinenie, nedbanlivosť, úmysel ..)**

- **Řízení o správních deliktech zahajuje správní orgán v souladu se zásadou legality, z úřední moci. Zahájit správní řízení je správní orgán povinen, jestliže je zde důvodné podezření, že byl spáchán správní delikt konkrétní právnickou osobou.**
- **Zahájením správního řízení vzniká správnímu orgánu povinnost obstarat podklady pro vydání rozhodnutí, jak stanoví § 50 správního řádu. Důkazními prostředky jsou:**
 - **návrhy účastníků,**
 - **svědecká výpověď,**
 - **znalecký posudek,**
 - **podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci.**

- **Důkazy mohou být skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti i skutečnosti obecně známé (notoriety). Uvedené důkazní prostředky slouží k prokázání materiální pravdy podle ustanovení 51 a násl. správního řádu.**

- **K zajištění účelu a průběhu řízení slouží zajišťovací prostředky, které správní orgán má podle správního řádu k dispozici.**
- **Rozsah, v jakém bude předloženi důkazních prostředků vyžadovat, stanoví správní orgán.**
- **Správní orgán může účastníka správního řízení i svědka předvolat, musí však prokázat, že jejich účast je nezbytná k provedení úkonu.**

- **Správní orgán je oprávněn účastníka správního řízení i svědka nechat předvést a to v případě, že se z jednání neomluvil, anebo se vůbec k jednání nedostavil.**
- **Správní orgány vydá usnesení o předběžném opatření, kde na dobu než rozhodne soud, zakáže nakládat s věcí.**
- **V rámci pořádkového opatření může správní orgán uložit pokutu např. tomu, kdo neuposlechnul pokynu úřední osoby nebo se z jednání řádně neomluvil, v neposlední řadě, jsou-li k tomu důvody, může účastníka vykázat z místa úkonu.**

- **Nejčastějším zajišťovacím prostředkem v řízení o správním deliktu je předvolání.**
- **Předvolání je důkazním prostředkem, který správní orgán, použije, jak je výše uvedeno, v případě, že je nezbytná přítomnost osoby, jejíž osobní účast v řízení je k provedení úkonu nutná.**
- **Druhým případem zajištění účelu a důstojného průběhu řízení o správním deliktu je předvedení.**

- Vzhledem k tomu, že je to určitý způsob zásahu do práv a svobod člověka, pak musí být při takovém postupu zachován zákonný postup.
- Ostatní prostředky k zajištění průběhu řízení, jakými jsou předběžné opatření, pořádkové opatření a vykázaní z místa úkonu může správní orgán při řízení o správním deliktu využít podle svého uvážení a samozřejmě s respektem k zásadám, které správní řízení ovládají.

- **Poslední stádiem řízení o správním deliktu bude vydání rozhodnutí, podle ustanovení 67 správního řádu.**
- **Rozhodnutím, jímž je řízení o správním deliktu ukončeno tzv. meritorní rozhodnutí, které osobě buď zakládá nová práva, nebo povinnosti, mění, nebo je ruší. Takové rozhodnutí nazýváme konstitutivním.**

- **Formu a náležitosti rozhodnutí stanoví správní řád, patří mezi ně věcné a formální náležitosti rozhodnutí.**
- **Věcnými náležitostmi rozhodnutí jsou výroková část, odůvodnění a poučení o opravném prostředku.**
- **Formálními je pak označení správního orgánu, který rozhodnutí vydal, číslo jednací, datum vydání rozhodnutí, označení formy rozhodnutí (usnesení), otisk kulatého razítka a podpis oprávněné úřední osoby.**

- **V případech, kdy rozhodnutí vykazuje nedostatky v počtech, chybách v psaní, případně jiných vážných chyb, například při aplikaci a výkladu právních předpisů, je vadné.**
- **Opravu takových zřejmých nesprávností v písemném vyhotovení rozhodnutí na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením provede správní orgán, který rozhodnutí vydal.**

- **Pro provedení opravy vydaného rozhodnutí platí, ale dvojitý režim.**
- **Předně, jde-li mj. o chyby v počtech, psaní nebo opravu chybného údaje o spisové značce, opravu provede správní orgán tím, že vydá usnesení.**
- **Týká-li se však oprava výrokové části rozhodnutí, vydá o tom správní orgán opravné rozhodnutí. Vydané usnesení i opravné rozhodnutí musí správní orgán doručit všem účastníkům správního řízení.**

- Obecně mezi zásady, kterými je správní řízení vedeno, patří i zásada rychlosti.
- Správní řád doslovně uvádí, že správní orgán vyřizuje věci **bez zbytečných průtahů**, to platí i pro řízení ve správních deliktech.
- Povinnost správního orgánu dodržovat právními předpisy určenou lhůtu pro vydání rozhodnutí, se označuje jako lhůta procesní a její nedodržení se považuje za nečinnost správního orgánu.

- **Důležitou zásadou správního řízení je mj. dvouinstančnost řízení.**
- **Proti rozhodnutí, které bylo vydáno správním orgánem prvního stupně a nenabylo právní moci (neuplynula doba 15 dnů ode dne obdržení rozhodnutí) je přípustné pro účastníka správního řízení, podat opravný prostředek, nestanoví-li zákon jinak.**

- Na základě této zásady, může být každé vydané rozhodnutí v prvním stupni prozkoumáno jiným oprávněným orgánem. V řízení o správních deliktech lze, aby účastník řízení použil opravných prostředků jak **řádných**, které může uplatnit proti nepravomocnému rozhodnutí, tak i **mimořádných**, které může uplatnit v případě pravomocného rozhodnutí.

- **Odvolacím tzv. orgánem druhé instance u podaného odvolání proti rozhodnutí ve věci správního deliktu například pro porušení rozpočtové kázně ze strany krajského úřadu resp. Magistrátu hl. města Prahy je ministerstvo financí.**
- **Odvoláním, které může podat účastník řízení ve lhůtě 15 dnů od jeho oznámení u správního orgánu, který jej vydal, lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení.**

- **Podanému odvolání proti rozhodnutí o uložení sankce za porušení veřejného zájmu o správním deliktu, může vyhovět správní orgán, které napadené rozhodnutí vydal podle ustanovení 87 správního řádu (autoremedura).**
- **Jinak správní orgán předá spis se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu nejpozději do 30 dnů ode dne doručení odvolání.**

- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8, sjednaná dne 4. listopadu 1950 (dále jen Úmluva)
- čl. 6 odst. 1 Úmluvy, podle kterého má každý právo, jedná-li se o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu, aby tato věc byla **spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě** projednána nezávislým a nestranným orgánem.
- Z uvedeného vyplývá, že v daném případě, trestní obvinění, lze vztáhnout i na rozhodování o protiprávním jednání na správní delikty, spáchaných fyzickými i právníckými osobami.

- „Rezoluce“ Výboru ministrů Rady Evropy, o ochraně jednotlivců ve vztahu k aktům správy /77/ 31 z 28. 9. 1977.
- vyjádřit se ke skutečnému stavu věci,
- • uvést důkazy, jakými prostředky má být dokazování vedeno,
- • o tomto právu musí být správním orgánem včas a řádně poučen.,
- • před vydáním rozhodnutí má účastník řízení právo požádat, aby byl vhodnými
- prostředky informován o všech známých skutečnostech, na jejichž základě má být správní akt vydán,
- • může nechat v řízení zastupovat a využít právní pomoc.

- **doporučení Výboru ministrů č. /80/ 2 z 11. 3. 1980 týkající se výkonu diskrečního oprávnění v oblasti správy věcí veřejných, kdy při správním uvážení se správní orgány řídí zásadami a to např. materiální pravda tj. vycházet ze skutečného stavu věci, zachovávat objektivitu, nestrannost i rovnost.**
- **Doporučení /84/ 15 z 18. 9. 1984 týkající se odpovědnosti veřejné správy, a to povinnost nahradit škodu poškozenému subjektu nesprávným postupem nebo rozhodnutím správního orgánů.**

- doporučení /89/ 8 z 13. 9. 1989 upravující prozatímní soudní ochranu poskytovanou ve správních věcech. Podal-li oprávněný subjekt návrh na soudní přezkoumání správního aktu, oněmž soud dosud nerozhodl, může podatel požádat, aby soud nařídil vůči tomuto aktu předběžné opatření. Soud by mohl předběžně nařídít, aby výkon rozhodnutí správního aktu byl zcela nebo zčásti odložen.
- Doporučení /91/ 1 z r. 1991 vztahující se ke správním sankcím:
 - pokuta,
 - jiné trestní opatření peněžité nebo nepeněžité povahy.

- **zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich**
- **zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích**
- **zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, účinný od 1. 7. 2017**

Ďakujem za pozornosť

**V prípade otázok/ podnetov ma kontaktujte na:
matus.vyrostko@fvp.slu.cz
matusvyrostko@gmail.com (len ak nefunguje prvý),**

alebo na MS Teams v príslušnej triede

PhDr. Matúš Vyrostko, PhD.